

Tag på tur til
Mågeøen

Strand og strandeng

SCIENCE
MUSEERNE
AARHUS UNIVERSITET

Et barskt
levested

Livet på Mågeøen er ikke for sarte planter og dyr. Områdets særlige levevilkår gør til gengæld Mågeøen til et af de mest interessante og dynamiske naturområder langs Kalø Vig.

I 1950'erne var Mågeøen en rigtig ø. Dengang lå den adskilt fra landet som en tørlagt revle ude i havet. I dag består Mågeøen af to buede odder, der er landfaste med Djursland.

Mågeøen udgør ikke noget stort naturområde, og du kan hurtigt gå turen rundt. Det er let at finde vej, og der er gode parkeringsfaciliteter, toilet og bænkesæt, hvor hele familien kan nyde medbragt mad og drikke. Selvom området ikke er stort, er det et meget varieret landskab. En tur på Mågeøen giver et godt indblik i den interessante natur, som man kan finde ved de danske kyster.

Danske Plantesamfund i Botanisk Have

I Danske Plantesamfund i Botanisk Have kan du se planter og typiske landskaber fra den østjyske natur. Du kan bl.a. opleve stranden, heden og de karakteristiske østjyske kystskrænter – i miniatureformat.

Med denne folder får du mulighed for at opleve Mågeøen, ved Ugelbølle Strand, på egen hånd. Her kan du opleve landskabet og de planter, der har tilpasset sig den salte strand. Turen er ca. 1 km lang og tager 30 minutter. I folderen kan du også finde aktiviteter for de mindste i familien.

I Botanisk Have har vi desuden turfoldere til disse lokaliteter:

- Lushage på sydspidsen af Helgenæs
- Sindbjerg og Stoubjerg ved Silkeborg

Del dine billeder på Instagram #mindanskenatur

Praktiske oplysninger

Færdsel: Ophold og færdsel til fods er tilladt på offentlige arealer, på veje og stier, på udyrkede arealer, der ikke er indhegnet, og på stranden. Læs mere om færdsel og ophold i naturen på: www.naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/regler-i-naturen/hvor-maa-jeg-faerdes

Gangbesværede: Området er ikke egnet for gangbesværede eller til kørsel med barnevogne.

Rutevejledning: Fra Ugelbølle køres sydpå ad Herredsvej på sydsiden af Aarhusvej. Drej til venstre ad Tangvejen efter ca. 100 m. Fortsæt til enden af vejen og drej til venstre ad Strandvejen. Fortsæt ca. 200 m til parkeringspladsen på højre side.

Adressen er: Strandvejen 65, 8410 Rønde.

scencemuseerne.dk/botanisk-have
facebook.com/botaniskhaveaarhus
Botanisk Have · Peter Holms Vej · 8000 Aarhus C

NORDEA
FONDEN
til natur og miljø

SCIENCE
MUSEERNE
AARHUS UNIVERSITET

Strandengens
planter

Det rolige vand ved saltvandssøens beskyttede bred gør det muligt for planterne at gro helt ned til vandkanten. Her dannes en tæt og grøn strandeng.

Strandengen ved Mågeøen domineres af det lille siv harril, der danner et tæt mørkegrønt tæppe. Kigger du ned mellem sivene, kan du finde den smukke sandkryb, der bærer fine lyserøde blomster i juni og juli måned. Længst ude mod vandet kan du i sensommeren se strandasters stå med sine smukke lilla og gule blomsterkurve. På den øverste del af strandengen kan du måske finde engelskgræs og den lysende grå strand-malurt, hvis bitre blade kan bruges i kryddersnaps.

På mange større danske veje spredes der hver vinter rigtig meget salt. Det skaber nogle meget særlige vilkår for planterne, som minder meget om forholdene på strandengen. Derfor dukker strandengsplanterne af og til og i grøftekanter og vejrabatter, fordi de kan vokse her. Det gælder især strand-vejbred og den smukke, lyserøde engelskgræs, der i forsommeren kan ses i rigelige mængder langs vore hovedveje. Du kan også se dem begge på Mågeøen.

Det lille siv harril danner et tæt grønt tæppe på den midterste del af strandengen.

Strand-vejbred er almindelig på strandengen – og langs større veje, hvor der saltes om vinteren.

Engelskgræs lyser op i slutningen af maj med sine lyserøde blomster.

Sandkryb er en lille farverig plante, som vokser i det grønne tæppe af harril.

Strandasters blomstrer i juli – august.

Mågeøen

Mågeøen ved Ugelbølle Strand er et lille, men unikt stykke dansk natur. Her har du mulighed for at opleve et landskab i stadig forandring, spændende og smukke planter med særlige tilpasninger til de salte forhold, et varieret fugleliv og en flot udsigt over bugten til Kalø Slotsruin.

2

Fuglene på Mågeøen

På Mågeøen lever forskellige vadefugle, der yngler eller finder mad på stranden. Du kan blandt andet være heldig at se den sorte og hvide strandskade med sit lange, røde næb. Strandskaden lever af muslinger og orme, som den finder på lavt vand. Reden ligger på jorden i den lave vegetation på strandengen.

Det kan også være du møder stor præstekrave, som er en lille fugl med store øjne og et kort næb. Den bruger sit gode syn til at finde orme og anden føde på stranden. Stor præstekrave har også sin rede på jorden mellem strandens sten.

1

Strandengen

De steder, hvor kysten er beskyttet mod bølgeslag, vokser planterne helt ned til kanten af saltvandssøen. Den tætte vegetation består af planter, der kan tåle at blive oversvømmet med saltvand, når havet står højt. Ikke mange planter kan tåle salt, men de der kan, har strandengen for sig selv.

Strandengens planter har forskellige måder at klare sig på i det salte miljø, og de fordeler sig efter, hvor meget salt de kan tåle. Engelskræes har kirtler på stænglen, der udskiller saltet. Strand-vejbred opløser saltet i meget væskefyldte blade, mens strandasters og harril ophober saltet i ældre plantedele, som dør eller afkastes. Du kan læse mere om strandengens planter på den anden side af folderen.

Planterne på stranden

Strandens planter er konstant udsat for vind, sand og bølgeslag. For at klare sig må de være gode til at rodfæste sig og til at finde vand. Læg mærke til strandarve og marehalm øverst på stranden. De har lange underjordiske stængler, så de hurtigt kan brede sig på de åbne sandflader.

Kig også efter den blågrønne strandkål. Den har en lang pælerod, der holder den fast mellem stenene på stranden og sikrer den vand hele sommeren. Bladene er tykke, væskefyldte og dækket af et blåligt voksag, som beskytter mod det skarpe sollys og vindens udtørring.

Strandarve

Marehalm

Strandkål

3

Landskabet

Mågeøen er formet af havet. Kigger du ud over området, kan du se to buede odder, der næsten lukker sig om en lavvandet saltvandssø. Mellem odderne er der en smal kanal, hvor havet trænger ind i saltvandssøen ved højvande. Mågeøen vokser år for år i takt med, at sand og sten aflejres på oddernes ender.

Mågeøen forandrer sig til stadighed på grund af vind og vejr. Under storme kan hele området blive oversvømmet med havvand, eller kysten kan flytte sig. Det er derfor ikke sikkert, at Mågeøen ser ud på samme måde, hvis du besøger den igen om nogle år.

4

Tør du smage på den salte kveller?

Ud på sommeren kan du finde den lille plante kveller på mudderfladerne mellem odderne. Kveller bliver op til 20 cm høj og er enårig, dvs. at den spirer frem fra frø hvert forår. På den måde er den tilpasset strandens omskiftelige landskab, da den har mulighed for at flytte sig fra år til år. For at saltet ikke skal skade planten, er stænglen meget væskefyldt. På den måde fortyndes saltet, så planten ikke tager skade.

Kveller er glat, uden tydelige blade eller blomster, og den kan være alt fra lysegrøn til rød-violet. Hvis du er sikker på at have fundet den rigtige plante, kan du prøve at tage en lille bid af spidsen. Kveller er spiselig og smager som tyndt saltvand. Den kan for eksempel bruges som drys på et æg eller som krydderi i salater.